

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Alföldi Irodalmi Szakosztály
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Hónon óvra 12
 Féléven: Negyedévre 5
 Éves ár 20

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Meghívó.

A debreceni szabadelvűpárt

1902. december 4-én csütörtökön

este fél nyolckor

a vasuti vendéglő külön termében
 tartandó

pártvacsorájára

a szabadelvűpárt összes tagjait

tisztelettel meghívja

a debreceni szabadelvűpárt
 elnöksége.

A városi muzeum.

— dec. 1.

Több ízben volt már szó ezen a helyen és a Szabadság más rovatai közt arról, hogy Debrecennek szüksége volna közművelődési palotára.

Az ilyen költséges alkotás természetesen nem varázsolható elő a jogos kívánság mohóságával. Az idő mindenestre megérleli az eszmét és kétség nélkül elkövetkezik majd a város művelődési fejlődésének az

a boldog aranykora, midőn Debrecenben egyetem, közművelődési palota, nyilvános könyvtár, városi muzeum, posta és táviró igazgatóság, nagyszabású hangversenyterem, klasszikus zenét művelő városi zenekar, tudományos, szépirodalmi és társadalom-művelődési szakokra osztott irodalmi társaság és még sok más hasonló közművelődési intézmény keletkezik és valamennyi virágozni fog.

Mózes vesszejével a sziklából forrást fakasztani nem akarunk, nem is lehetne. De látjuk az arra való készséget, a példaadó áldozást és a nemes munkakedvet, hogy a jövő talaja lassan megmunkálva készen várja a termő magokat.

Ilyen jó magot vetett el nemrég a város egy nagylelkű polgára, áldásos adakozó kedvében, midőn remek gyűjteményét a városnak ajándékozta és a megalakult debreceni műpártoló egyesület gondjára bízta.

Ezzel az adománnyal Lőfkovits Artur megvetette biztos alapját a debreceni városi muzeumnak.

A városházán megnyílt kiállítás egyik termében látható ez a gaz-

dag gyűjtemény, melyet a közönség hetek óta egyre csodál. Hozzáértő szakemberek is nagy elismeréssel nyilatkoznak e szép gyűjtemény értékéről. Az adományozó ezen felül még készpénzt is, nem csekély összeget, ötezer koronát ajánlott fel a városi muzeum céljaira.

És most ime elkövetkezett az a kinos állapot, hogy nyolc nap mulva a kiállítást bezárják, a képeket visszaküldik Budapestre, — a városi muzeum alapvető gyűjteményét pedig nincs hová elhelyezni.

Nyolc nap mulva hajléktalan lesz ez a remek kis muzeum.

Ismétfem nem álmodhatik arról senki, hogy Debrecen városa már holnapra megfelelő hajlékot varázsoljon elő a városi muzeum a gyűjteményének elhelyezésére.

De mindenestre szomorú dolog, hogy Debrecen városában egyáltalán nincs ilyen célra megfelelő hely.

Ez a körülmény bizonyára lelkesíteni fogja a város minden igaz hű fiát annak elhatározására, hogy áldozatok árán is meg kell alapítani a városi muzeumot és e muzeum ideiglenes elhelyezése után meg kell indítani a mozgalmat egy

Hélfői rigmusok.

A Szabadság számára írta: Tiborc.

Mi történt a basahalmán belül?
 Bárha sorra nem is minden kerül,
 A Szabadság egy-egy hétféjére
 Rimet ütök némely szög fejére.

S talán nem gőg és nem hiú álom,
 Hogy a szöveget fejen is találom;
 Igazmondó kis tollam acélja,
 Rigmusomnak nem lesz más a célja.

Kit megszúrok néha versem végén,
 Vesztit ezzel nem kívánom még én;
 Ha feldagad, hát alejkum szálem!
 Áldás, béke, Makó s Jeruzsálem!

Hát rohanjunk ajtóstul a házba:
 Civis ország esett furesa lábba;
 Van egy gombja, adta lelke! vajjon
 Most e gombhoz ő kabátot varrjon?

Ajándékba muzeumot kapott,
 De nem tetszik neki az állapot;
 Költséggel jár az ingyen ajándék
 És áldozni nincsen benne szándék.

Civis ország a fejét vakarja.
 Már a gombot hiába takarja,
 A gomb megvan s ilyet ördög látot! —
 Varratni kell hozzá a kabátot.

A Hortobágy! — már ezzel is baj van.
 A sok panaszt halljam? vagy ne halljam?
 Egy osztaná, a másik öntözné,
 Mennykő csapjon a terveik közzé!

Dünnög a sok jószágtartó gazda;
 Még hogy nincs a Hortobágnak haszna?
 Fogas az ügy eleje, hátulja, —
 A külföldi hallgat és — bámulja.

De nem is jó kotorászni ebben,
 Varju, esóka jobb ha félre lebben;
 Huszonegyszer üt éjfél az róa
 S virradunk a — restorációra!

Darázs donog, éhes holló károg.
 Cél előtt a széles és mély árok,
 Gyenge ugró terveket kovácsol,
 Jövendőjét mig rejti a fátyol.

Régi mese megujhodni készül;
 Egy-két állás jutván osztályrészül,
 A kívülről betülekvtő tábor
 Ki ne keljen miatta magából!

Boeskor, palást, ostor az örökség,
 Jaj csak érte egymást ne lökdössek!
 Ki szétszedi, varázsát megölte;
 Legyen azé, aki örökölte!

Ami bűvös hatalom egy kézben,
 Szétszaggatva ócska lim lom lészen. . .
 De elég no! tovább mért firtassam?
 Akit illet, ugyis rájön lassan.

Nézzünk inkább fel a kaszinóba,
 Szombat este zeag ott vidám nóta;
 Az ajtait akkor jól bezárja,
 Mivel az most nem Csáki-szalmája.

közművelődési palota építése érdekében.

Egyelőre azonban sürgősen gondoskodni kell a gyűjtemény elhelyezéséről.

Erre a célra legalkalmasabb lenne a gazdasági iskola volt belső helyisége. Ott most elemi iskola van. De talán akad ott egy-két nélkülözhető szoba s az iskolai év végén át kellene az egész házat a városi muzeum céljaira engedni; az iskolát pedig a város helyezné el másutt.

De akár itt, akár egyéb helyen kap ideiglenes otthont a városi muzeum első gyűjteménye, Debrecen város közművelődési érdekei megkövetelik, hogy a közművelődés külön házának alapkövét a polgári áldozatkészség minél előbb letegye.

A műpártoló-egyesület tervei.

Beszámoló a műtárlatról.

— dec. 1.

A debreceni műpártoló egyesület Csikos Sándor dr. elnöklése mellett e hónap 3-án, szerdán délután fél 6 órakor ülést tart, melyen beszámolnak az egyesület alig pár hónapos, de eredményekben elég gazdag multjáról és egyben megállapítják az egyesület jövőre munkatervét.

A műkiállításra az utóbbi napokban csak alkudozások folytak; tegnap azonban ismét történt vásárlás. Brück Hermin A kert utolsó virágai című képét, melyre sok finomsággal van rálehelve a közelgő ősz, a hervadás hangulata, — megvette 300 koronáért dr. Csorba Lajosné urnó.

A megmaradt képek közül 5—600 korona árát fog venni a sorsolásra az egyesület, amely ugyancsak a szerdai ülésen jelöli ki a megvásárlandó képeket. Beszámolnak a mostani műtárlat bevételeivel, mely belépő jegyekből s tárgymutatók árából már tegnap megközelítette az 1000 koronát.

Ezen az ülésen körvonalazzák az egyesület további működésének előrajzát, hogy a téli hónapokban legyen elég ideje az egyesületnek a tavaszi tárlatokat előkészíteni.

Február hónapban hangversenyyel — és táncal egybekötött művész-estélyt rendez az egyesület. Ezen az estén lesz bemutatva, természetesen csak ötletszerűen egy tréfás torz képkiállítás, a hangverseny műsorát pedig ének, zene számok s a művészetek körébe vágó felolvasások fogják kitölteni. Hangverseny után tánc lesz.

Március hónapban a műpártoló egyesület a helybeli hivatásos festőművészek műveiből rendez kiállítást. Debrecenben szép számmal vannak festők és szobrászok, a kik művészi értékű munkával járulhatnak hozzá a kiállításához, melyek művészi színvonalát az egyesület minden körülmények közt fenn fogja tartani.

Május hónapban pedig műkedvelő kiállítás rendez az egyesület, melyben Debrecen műkedvelő festői vesznek részt. Ez a kiállítás is bizonyára sikerülni fog, miután a közreműködést máris számosan megígérték a jelenlegi műtárlat látogatói közül.

A mostani műtárlathoz hasonló na-

gyobb szabású s művészi jelentőségű kiállítást a műpártoló egyesület csak a jövő ősszel októberben rendez és pedig szintén a Képzőművészeti társulat segítségével.

Ebből a tervrajzból, — mely a hónaputáni ülésen már megbeszélés tárgya lesz, nyilvánvaló a műpártoló egyesület nagy munkakedve, ügyszeretete. Ebből az egyesülettől nem csak sokat várhat Debrecen közművelődési haladásában, de ha az előjelek nem csalnak, — sokat is fog nyerni.

H I R E K.

N a p l ó.

Műkiállítás a városházán. — Nyitva mindennap délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Dec. 3. A vas- és fémmunkások gyűlése d. u. 2 órakor a1 Otthon helyiségében.

Dec. 7. A Petőfi-dalkör rendkívüli közgyűlése, az egyesület helyiségében.

Dec. 10. Hajdúvármegye állandó választmányának ülése d. e. 10 órakor.

Dec. 12. Városi rendes közgyűlés.

Dec. 15. Magyar közgyűlés.

Dec. 22 Városi tisztújító közgyűlés.

* **Fraknói püspök Debrecenben.** Dr. Fraknói Vilmos, a tudós püspök és a hazai muzeumok országos felügyelője, Dr. Fejérpataky László és dr. Schönherr Gyula muzeumi igazgató-örök társaságában a ma déli vonattal érkezett városunkba. A vasuti pályaudvaron a városi hatóság nevében Komlóssy Arthur helyettes polgármester, a kollégium képviselőjében dr. Kérészy Zoltán akad. igazgató és dr. Ferenczy Gyula főkönyvtárnok, a műpártoló egyesület részéről pedig dr. Csikos Sándor alelnök és Löfkovits Arthur választmányi tag üdvözöltek az illusztris vendégeket. Isten hozta a derék tudós férfiakat városunk falai közé, legyen az ő itt működésük áldásos eredményü!

* **December apó.** Beköszöntött a mai nappal a jó öreg December apó; de még nem rázza a szakállát. Sőt inkább tisztos fehérség helyett kódosan, lueskosan, esővel toppant bé s ugyancsak riogatja az utcán leghivebb hiveit, a gyermeket. Pedig éppen ezek alig várják a havas Decembert, a ki mindjárt a hónap elején dióval, gyümölcsessel, játékkal rakja teli az ablakba kitett cipőt, eszímát; továbbá hosszú piros nyelvű szilva-ördögöt is hoz és végül a karácsonyfa terhe alatt roskadozva lép a jó meleg szobába. Így találkozik a vénség az ifjúsággal, a halálkölő régi esztendő öleli a születő ujat. Már most, ha a jóslatnak hinni lehet, kemény, nagyon kemény telünk lesz, mivel hogy December apó felette mogorva, érkezése első napján elbujt előle a nap.

* **Zene a műkiállításra.** Ma, hétfőn, este ismét sétatangverseny lesz a debreceni műpártoló egyesület képtárán: Rácz Károly kitűnő zenekara fog délután 5 órától este 7-ig szebbnél-szebb népdalokat és kedvelt zeneszámokat játszani. — Ezenkívül még két ízben rendeznek zeneestét a kiállítás területén; és pedig

csütörtökön, dec. 4-én és jövő hétfőn, dec. 8-án, a mikor a tárlatot ünnepiesen nezárlják. Valószínű, hogy az előkelő közönség ma este is, valamint a jelzett két estén szintén zsufolásig megtölti mind a három termet. Egyrészt fölötté kellemes szórakozás a város társadalmának színét-javát, a gyönyörű hölgyközönséget ott együtt látni s élvezni ezt a pompás, szíves látványosságot. Másrészt meg a közönség, midőn magának szerez mulatságot, egyúttal nemes cél szolgálatába szegődik; mert a tárlat bevételeiből annál több szép képet vásárolhat a kisorsolásra.

* **Elcsereált ernyő.** Elcsereált valaki egy esernyőt a műtárlaton, a ruhatárban. Az illető kéri a szórakozott látogatót, hogy az esernyők visszacserelése végett legyen szives jelentkezni a tárlat ruhatárosánál.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Királyi városok polgármesterei.** Említettük már, hogy az országban önálló törvényhatósági jogu 24 város polgármesterei nagyrészt királyi tanácsosok, a Ferenc József-rend lovagjai és politikai elv szerint a szabadelvűpárt hívei. E 24 szabad királyi és önálló törvényhatósági város polgármesterei az utolsó hivatalos kimutatás szerint ezek:

Arad: Institóris Kálmán.

Baja: dr. Hegedüs Aladár.

Debrecen: Simonffy Imre, királyi tanácsos.

Győr: Zechmeister Károly, kir. tanácsos

Hódmező-Vásárhely: Juhász Mihály.

Kassa: Münster Tivadar, kir. tanácsos.

Fer. J. r. lov.

Keekemét: Kada Elek.

Kolozsvár: Szvacina Géza, kir. tanácsos.

Fer. J. r. lov.

Komárom: Domány János.

Marosvásárhely: Hofbauer Antal.

Nagyvárad: Rimler Károly.

Pancsova: Mattanovich Adolf.

Pécs: Majorossy Imre, kir. tanácsos.

Pozsony: Brolly Tivadar, Fer. J. r. lov.

Selmec-Bélabánya: Szitnyay József, kir. tanácsos, F. J. r. l.

Sopron: Gebhardt József kir. tanácsos.

Szabadka: Dr. Pertich Mihály, kir. tanácsos.

Szatmár-Németi: Pap Géza.

Szeged: Pálffy Ferenc kir. tanácsos.

Székesfehérvár: Havranek József, kir. tanácsos, vask. r. l.

Temesvár: dr. Telbisz Károly, kir. tanácsos.

Ujvidék: Popovits István, kir. tanácsos.

Versec: Seemayer János, kir. tanácsos.

Zombor: Hanke Imre.

× **Adóbefizetések a városházánál.** A november 5-én tartott közigazgatási bizottsági ülésen Fauszt Elek pénzügyigaz-

gató bejelentette, hogy a városi adóügyosztály igen lanyha eljárást gyakorol, különösen a nagyobb adófizetőkkel szemben és kérte az adóügyosztály vezetői ellen az anyagi felelősség kimondását. Ezzel szemben a közigazgatási bizottság azt határozta, hogy bevárja a november hónap eredményét és ha a december 5-iki bizottsági ülésig az eredmény nem lesz kielégítő, akkor az anyagi felelősség kimondása iránt határozni fog. Ennek tolytán az adóbefizetések csakugyan kedvezőbb módon folytak be, úgy hogy a novemberi befizetések több ezer koronával túl haladják a múlt év hasonló időszakát. A királyi pönzügyigazgató kimutatásán kívül azonban a december hó első négy napján befolyó adóösszegeket it bejelenteni óhajtja az adóügyosztály, minél fogva igen óhajtandó volna ha a nagyobb adófizetők befizetéseiket december 1, 2, 3, és 4-dik napjain igyekeznének szorgalmasan teljesíteni, hogy így a hátralékosok lajtsromából is kikerüljenek,

MULATSÁGOK.

- Dec. 5. A kereskedő ifjak hangversenye. (Keres. akad. dísztermében.)
 Dec. 5. Alföldi Károly táncvizsgálója a Bika dísztermében.
 Dec. 7. Az Egyvetértés hangversenye és táncestélye a Bikában.
 Dec. 13. Gazdász táncestély a Bika dísztermében.
 Jan. 31. A nőegylet tombola estélye. (Bika dísztermében.)

Kezdődik a téli élet. Ezen a héten megindul a téli mulatságok árja. A kereskedő ifjak estéje kezd meg a sort pénteken. Nyomban következik rá egy felette zártkörű sajtó külön kaszinói táncos összejövetel. Nagy bálokról ugyan még nincs sok híradás, de a közkedveltségű gazdászok már kiadták jelentésüket. A csinos névsor olvasása közben nem egy szivecske dobbant meg. Másféle szórakozásban is lesz része a debreceni közönségnek bőven. Művész-est, kamarahangverseny, nagyszabású énekes, felolvasás, zenei művészi előadások fogják tarkítani s gazdagítani a téli élvezetek sorrendjét. Amellett az Arany Bika új bérlője nem győzi felírni a díszterem lefoglalására való előjegyzéseket. A jövő évi műsor egyik kimagasló eseménye lesz az a nevezetes est, amelyen egy magyar királyi teljes honvédszenekar is szerepelni fog. De erről a készülő eseményről egyelőre nem árulhatunk el többet. Annyi bizonyos, hogy a téli évad a színházon kívül is sok kellemes szórakozást, mulatságot biztosít azoknak, akiknek az a jelszavuk, hogy úgy szép az élet ha zajlik!

EGYHÁZ és ISKOLA.

A második protestáns este. Tegnap délután 5 órakor folyt le az ev. ref. theologia ifjusága által rendezett protestáns est. A főiskola díszterme zsufolásig megtelt közönséggel, elannyira, hogy számosan helyet nem kapván, kénytelenek voltak visszafordulni. A közönség soraiban ott láttuk Kiss Aron ev. ref. püspök, a jogi és theologiai akadémia tanári karát majd teljes számban, a rendkívül számos egyházi és világi előkelőséget.

Az ügyesen összeállított műsor legkiemelkedőbb száma volt *Eröss Lajos* theologiai tanár felolvasása, melynek keretében a babonáról egy színes, élvezetes elbeszélést adott elő, mit sűrű tapsokkal jutalmazott a hálás közönség. — *Adorján István* hittanhallgató *Jókai Mór* „Szigetvári vértanúk” című színművéből adott elő egy részletet nagy sikerrel. — Egy hangú tetszés kísért *Varga Domokos* hittanhallgató szavalatát ki *Farkas Lajos* vén cigány című melodramáját adta elő megható, igaz bensőséggel a zongarészt *Kun Szabó Gyula* hittanhallgató játszotta. *Kónya Gábor* felolvasást tartott, *Forrás József* A kastély küszöbén című költeményt szavalta, mindketten reá szolgáltak a kapott elismerésre. Végül dicséretet említhetjük meg a főiskola énekkarát, mely három egyházi jellegű kordat adott elő igen szépen, *Mácsay Sándor* vezénylete alatt. Az ünepség este 7 órakor ért véget.

Főigazgatói megbízás. A vallás- és közoktatási miniszter megbízta *Géresi Kálmán* debreceni tankerületi főigazgatót, hogy a tiszáninneri ev. ref. egyházkerület alá tartozó miskolci és sárospataki, továbbá a tiszántuli ev. ref. egyházkerület alá tartozó debreceni, mezőtúri, kisujszállási, hódmező-vásárhelyi, hajduböszörményi, karcagi és hajdunánási, — a bányai ág. h. ev. egyházkerület főhatósága alá tartozó szarvasi és a tiszai ág. h. ev. egyházkerület főhatósága alá tartozó nyíregyházi gimnáziumokban és főgimnáziumokban a főfelügyeletet gyakorolja és azokat a jelen iskolai félévben a szükséghez képest többször is hivatalosan meglátogassa.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

- December 1. hétfőn *Vörösmarty Mihály* születésének évfordulója alkalmából: *Csongor és Tünde*, regés színjáték.
 Dec. 2. kedden: *A vízhókók*, daljáték.
 Dec. 3. szerdán: *Nimis*, énekes bohózat.
 Dec. 4. csütörtökön: *Nimis*, énekes bohózat.
 Dec. 5. pénteken: *A kornevillai havmgok*, daljáték.
 Dec. 6. szombaton: *Haldos esend*, színmű. Először.
 Dec. 7. vasárnap délután *A cigánybáró*, daljáték; este *Constantin abbé*, vígjáték. *Újházy* Ede vendégfelléptével.
 Dec. 8. hétfőn: *Haldos esend*, színmű.

— **(Makó Lajos szakértő.)** Makó igazgató a múlt héten Aradon járt. Még pedig azért járt ott, mert a bíróság szakértőnek hívta. A Cyraus pert tárgyalták, Leszkay nem jó helyről szerezte meg a darab előadási jogát; e miatt ellene a Réthy és Valentin irodája pert indított. Hanem ez nem tartozik ide. A fő és felette érdekes, hogy *Makó Lajos* mint szakértő a következő kijelentést tette:

Drámai előadásokból a tiszta *jövedelem semmi*, mert a vidéki színházak drámai darabokat nem a jövedelemért, mint inkább csak azért adnak elő, mert a drámai művek kultiválását a színházi bizottságok magkivánják és a városokkal kötött szerződés erre az igazgatókat kötelezi.

Valóban jellemző kijelentés! De nincs némi hálátlanság és egyoldalúság hijával. Különösen ha meggondoljuk, hogy *Makó Lajos* nemcsak bírői szakértő Aradon, de színházigazgató is — Debrecenben. Már pedig itt talán csak nem a

színházi bizottság parancsára, kényszerűségből tart drámai előadásokat az igazgató? Hiszen a legzsufoltabb házak klasszikus művekre, drámákra voltak, míg az annyira dédelgetett szubretlis léhaságok estőin gyakran kongott a színház.

— **(Csongor és Tünde.)** *Vörösmarty* emlékezetét ünnepli ma este a színház. *Csongor és Tünde* előadásával. Ez a bübajos irodalmi remekmű olyan rég nem került itt színre, hogy valósággal újdonság számba megy. A *Csongor és Tünde* nemcsak a szereplőkre ró nehéz és nemes művészi feladatot, de a színpadi meszterkedést is kemény próbára teszi látványosságával és nyílt változásaival. — Reméljük, hogy a közönség zsufolt házzal teszi az estét ünnepvé s jutalmazni fogja a színház igazgatójának dicséretes irányu törekvését arra, hogy az est mindenképpen méltó legyen az alkalomhoz.

IRODALOM.

(.) A Csokonai-kör felolvasásai. A Csokonai kör december 20-ikára tüzte ki rendes felolvasó estélyét, melyen *Pekár Gyula* a debreceni születésű író fog felolvasást tartani. Előbb azonban még egy rendkívüli felolvasó ülést rendez a Csokonai-kör és pedig *december 14-én vasárnap délelőtt 11 órakor*. Ez a reneki-vüli felolvasó ülés a városháza nagy termében lesz és arról lesz nevezetes, hogy a közreműködők mind a debreceni sajtó munkásai. A *Debrecen*, a *Szabadság* és *Debreceni Ujság* szerkesztősegei vesznek részt ezen a felolvasáson. *Szávay Gyula ifj. Mór* *Pál Rudnyánszky Gyula*, *Szathmáry Zoltán*, *Sipos Béla* és *Kemény Emil* tartanak felolvasást. Lesz vers, elbeszélés, tréfás karcolat, népies csevegés, humoros jelenet előadásai; szóval érdekes, változatos és mulattató műsor. A városháza nagy terme erre az alkalomra alighanem szűknek bizonyul.

(.) Az egylovas. *Farkas Imrének*, a Debrecenből Budapestre került tehetséges fiatal versírónak *Egylovas* című költeményét megzenésítette *Tarnay Alajos*. Az új zenemű Rózsavölgyi és társa kiadásában jelent meg. Ára 2 korona.

TAVIRATOK.

Rákóczi emlékezete.

Távirati tudósítás.

Budapest, dec. 1.

Tegnap d. u. 4 órakor a m. tudományos akadémia heti ülés termében a Kassán rendezendő Rákóczi-kiállítás és az ő emlékezetére tervbe vett egyéb ünnepek tárgyában *Bubics püspök* és gróf *Zilly Jenő* meghívására a magyar társadalom legkiválóbb tagjai tartották meg értekezletüket. Ott voltak: *Berzeviczy Albert*, *Péchy Zsigmond* főispán, gróf *Desseöffy Aurél*, dr. *Kamunerer Ernő*, *Radics Jenő*, dr. *Takács Menyhert* prelátus, *Kozora Endre* kanonok, *Balázsovics József*, *Szily Kálmán*, *Deil Jenő*,

Sipos Gyula, Endrődy Sándor, Jakab Árpád, Szemere Miklós, Benczur Gyula, Lipich Elek, Lolz Károly, Székely Bertalan, Thaly Kálmán, Beóthy Zsolt, Székely Géza, Szalay László, Rákossi Jenő és mások.

Dr. Bubics kassai püspök a gyűlést megnyitván felkérte gróf Zichy Jenőt, hogy az értekezlet célját adja elő, mire az körülbelül a következő megnyitót tartotta.

Esztendőre érjük meg 2 százados évfordulóját a Rákóczi féle kurucz szabadságharcnak, mely alig másfél évtizeddel a török kitarodása után tört ki és közel nyolcz esztendeig tartott. Rákóczy egyénisége ugy uralta akkor a magyar képzeletet mint a legnagyobb hősök és hőditők, a legtökéletesebb fejedelmek a maguk korát. A francziák néhány év előtt nagy fényvel ünnepelték meg Napoleon diadalmának száz éves emlékeztétét. Kiállítás is rendeztek és a szellemi megnyilvánulás minden eszközével a nagy császár kultuszának áldoztak. És mit látunk? A közérzet annyira felbuzdult, hogy hatása a polgári tevékenység minden terén nyilvánvalóvá lett. Nekünk magyaroknak nincsen Napoleonunk, de állítom, hogy Rákóczy idealismusa nekünk éppen olyan történelmi regeneráló forrás, minő a francziáknak Napoleon katonai diadalmának. Örömmel üdvözölve a megjelenteket, felkéri Gerlőczy Gézát, mint a Kassán rendezendő Rákóczi kiállítás előkészítő bizottságának elnökét indítványának előterjesztésére.

Gerlőczy Géza utal arra, hogy a kurucvilág bővelkedik: a hazafias és művészeti szempontokból egyaránt hálásan kiaknázható epizódokban, azt az epizódot, a melynek a bécsi udvar és a magyar nemzet vállvetve fényt kölcsönözött: Rákócziék és az udvar találkozását tartja a legméltóbbnak, hogy benne és általa a dalias kuruc korszak emlékeztete nem Kassán, hanem az ország fővárosában megvilágíttassék. Indítványozza ennél fogva, hogy ezt a jelenetet történelmi felvonulás alakjában mutattassák be. (Élénk helyeslés.)

Dr. Takács Menyhért prelátnak nagytudással fényes és elragadó ékesszólással fejtegette a kiállítás célját, rámutatván ama nevezetes, a magyaroknak örökké felejthetetlen ragyogó korára, mely Rákóczi nevével forrott össze, indítványozza, hogy 1903-ban Kassán Rákóczy kiállítás rendezzenek olyképen, hogy annak tartalma a nyári fürdőző idősakkal essék össze, hogy a fürdőző közönség gyönyörködhesse benne. Felhívja a figyelmet arra, hogy Kassa város, az ott felállítandó Rákóczy lovas szobrára 20000 koronát adományozott, melynek mint tőkének gyarapítására szolgálhatna, ugy a történelmi felvonulás, mint a kiállítás jövedelme. (Élénk helyeslés.)

Thaly Kálmán emelkedett hangú beszédben méltatta az indítványokat és utalt arra, hogy ugy az idő, mint a tör-

ténelmi cselekmény megválasztása szerencsés, mert munkáiban Rákóczyt ő is, mint az ifjúságnak követendő mintaképet állította oda.

Gróf Zichy Jenő összegezve a tanácskozás eredményét, kimondja, hogy az értekezlet helyesli azt az eszmét, hogy 1903-ban Kassán Rákóczy kiállítás tartassék, hogy az idő megválasztása helyes és hogy egy később megállapítandó időben Budapesten Gerlőczy indítványa megvalósíttassék.

Végül Takács prelátnak felkéri Zichy Jenőt az ügy támogatására, mit Zichy megígért.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Orosz nagyherceg Budapesten.

Budapest, dec. 1. (Saját tudósítónk távirata.) Miklós orosz nagyherceg Kromprentzki és Hall ezredesek kíséretében tegnap végig kocsizott Budapesten és megtekintette annak nevezetességeit, melyek nagyon megnyerték tetszését.

Nepgyűlés Szentesen.

Szentese, dec. 1. (Saját tudósítónk távirata.) A függetlenségi-párt vasárnap népgyűlést tartott, melyen Molnár Jenő, Hellebront és Eitner képviselők jelentek meg. Elhatározták, hogy az önálló vámtérület mellett és a civilista ellen felirnak az országgyűléshez.

Munkásgyűlés a civilista ellen.

Budapest, dec. 1. (Saját tudósítónk távirata.) A Tattersalba tegnap nagy munkás népgyűlés volt, a melyen a szónokok erősen tiltakoztak a civilista emelése ellen. A gyűlés lezajlása után rendben szétoszlottak.

Öt koronás taller a kenyérben.

A békési „Prima“ házikenyér sütője vezetősége tudomására hozza a T. közönségnek, hogy a mai naptól kezdve azaz

december 1-től

mindennap az eladásra kerülő kitűnő házikenyérek egyikében naponta egy

5 koronás taller lesz

(pergamentpapírba göngyölve) bele-sütve és felkéri azon tisztelt vevőt, a kinek a talléros kenyér birtokába jut hogy azt tényleg megtaláltsa a Szabadság szerkesztőségénél ellenőrzés véget-bejelenteni sziveskedjék.

Ezuttal tudatjuk, hogy az általunk nagy gondal termelt kitűnő házikenyér a következő helyeken kerül naponta eladásra.

Főüzlet Piac-u. 26. a. nagy tőzsde mellett.

Eláruló helyek: Kis czegléd-utca, Gombácsy Sándornál, Csapó-utca végén, (Árpád tér) Pósalakynénál, Hatvan és Bethlen u. sarok, Szinetár Sámuel, Homokkert-utca, ifj. Fülöp Ignác, Késes-utca Özv. Borossnénál, Péterfia utca Rosenthal Mórnál, Ajtó utca özv. Bodánénál, Mester utca végén Friedman-nál, Kandia utca Wolff R.-nél, Simonfi utca 2. és 23. számú vassátrak.

Magunkat a tisztelt közönség b. figyelmébe ajánlván tisztelettel

a békési „Prima“ házikenyér sütője vezetősége.

Miklós-utca 35.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Ma hétfőn, december 1-én:

díszelőadásul,

Vörösmarty Mihály emlékeztetere

Csongor és Tünde

Regés színmű. Irta Vörösmarty Mihály.

SZEMÉLYEK.

Csongor, ifjú hős	—	Klenovics György
Kalmár	—	Sebestyén Géza
Fejedelem	—	Palágyi Lajos
Tudós	—	Farkas Béla
Balga, földm.	—	Krémer Jenő
Kurrah	—	Nagy Dezső
Berreh	—	Szilágyi A.
Duzzog	—	Virágháti Lajos
Tünde, tündérlány	—	Menszáros Margit
Ilma, Balga hitvese,	—	Csige Ilonka
Mirigy, boszorkány	—	Havasi Szidi
Leder, huga	—	Hahnel Aranka
Nemzőkirály	—	Püspöki Rózi

Holnap kedden, dec. 2-án:

Svíhákok.

Daljáték 3 felvonásban.

Egy Csuda Hangszer

Uj! Uj!

A Trombino.

Fújható minden tanulmány nélkül és hangjegytudás nélkül.

Jótállás mellett, mindenki azonnal a legszebb táncdarabokat, dalokat, indulókat játszhatja. Például: a sackingeni trombitás híres dalát, az Ó ne duzzogj kezdetű dalt a Bányamesterből, a Svihákok operette keringőjét és 200-nál több más válogatott és kedvelt, divatos zenedarabot. Mindezt az ujjonnan fel-talál!

Trombino

nevű nickel-trombitán. Rögtön használható önműködő hangjegy-lapokkal. Pompás remek, erős hangú zene. A legkellemesebb házi szórakozás eszköze. Kirándulásokon vidám kísérője a kocsin, vasuton, kerékpáron kirándulóknak, Éneket kísér és tánczhoz kitűnő.

A Trombino ára érthető használati utasítással:
I. fajta, legf. nickel, 9 hanggal. 7 kor.
II. fajta, legf. nickel, 18 hanggal. 12 kor.
Hangjegylapok az I. fajtához . . . 60 fill.
a II. 1 kor.

Szétküldés utánvétellel, egyedüli és kizárólagos raktár:

Kertész Henrik,

Bécs,

I. Fleischmarkt Nr. 9-927.